



Briuselis, 2019 06 06
COM(2019) 273 final

2019/0135 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Kovos su korupcija valstybių grupės (GRECO) 83-jame plenariniame posėdyje, dėl Europos Sąjungos dalyvavimo GRECO veikloje stebėtojo teisėmis

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO DALYKAS

Šis pasiūlymas teikiamas dėl sprendimo dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Kovos su korupcija valstybių grupėje (GRECO), dėl numatomo sprendimo suteikti stebėtojo statusą Europos Sąjungai priėmimo.

2. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

1999 m. Europos Taryba įsteigė GRECO, kurios paskirtis – stebėti, ar valstybės laikosi Baudžiamosios teisės konvencijoje dėl korupcijos ir Civilinės teisės konvencijoje dėl korupcijos nustatytų kovos su korupcija standartų. GRECO tikslas – didinti savo narių gebėjimus kovoti su korupcija stebint, kaip jie laikosi Europos Tarybos kovos su korupcija standartų, taikant dinaminį savitarpio vertinimo procesą ir tarpusavio spaudimą. Taikydama vertinimo sistemą ji padeda nustatyti nacionalinės kovos su korupcija politikos trūkumus, siūlydama įgyvendinti reikiamas teisinės, institucines ir praktines reformas.

Šiuo metu GRECO priklauso 49 nariai¹ ir 10 stebėtojų².

ES dalyvavimas GRECO veikloje yra Europos Sąjungos ir Europos Tarybos bendradarbiavimo prioritetas. Nors ES bendradarbiauja su Europos Taryba pagal 2007 m. priimtą susitarimo memorandumą³, GRECO yra viena iš nedaugelio Europos Tarybos institucijų, su kuriomis ES bendradarbiauja neturėdama jokio specialaus teisinio pagrindo. ES nedalyvauja GRECO posėdžiuose, tad turi labai ribotas galimybes keistis nuomonėmis su GRECO ir jos nariais ir bendradarbiauti bendro intereso klausimais teisinės valstybės ir kovos su korupcija srityse.

2011 m. Komisija nustatė pagrindinius tvirtesnio ES ir GRECO bendradarbiavimo uždavinius ir nagrinėjo ES galimybes dalyvauti GRECO veikloje ir galimą naudą⁴. Vėliau, 2012 m., buvo priimtas Komisijos komunikatas⁵, kuriuo numatyta taikyti dviejų etapų siekiant ES narystės GRECO metodą: pirmuoju etapu dalyvaujama turint *visateisio dalyvio* statusą⁶, o antruoju etapu būtų suteiktas *visateisio nario* statusas.

¹ Airija, Albanija, Armėnija, Austrija, Azerbaidžanas, Belgija, Bosnija ir Hercegovina, Bulgarija, Čekija, Danija, Estija, Graikija, Gruzija, Islandija, Ispanija, Italija, Jungtinė Karalystė, Jungtinės Amerikos Valstijos, Kipras, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Liuksemburgas, Malta, Moldova, Monakas, Nyderlandai, Norvegija, Portugalija, Prancūzija, Rumunija, Rusija, Serbija ir Juodkalnija, Slovakija, Slovėnija, Suomija, Šiaurės Makedonija, Švedija, Šveicarija, Turkija, Ukraina, Vengrija ir Vokietija.

² Keturios Europos Tarybos institucijos, t. y. Parlamentinė Asamblėja, Europos teisinio bendradarbiavimo komitetas (CDCJ), Europos nusikalstamumo problemų komitetas (CDPC) ir Europos Tarybos vystymo bankas (ETVB); Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO); Jungtinės Tautos, atstovaujamos Jungtinių Tautų narkotikų kontrolės ir nusikalstamumo prevencijos biuro (UNODC), Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacija (ESBO) Demokratinė institucijų ir žmogaus teisių biuras (ODIHR), Tarptautinė kovos su korupcija akademija (IACA); Tarptautinis paramos demokratijai ir rinkimams institutas (IDEA) ir Amerikos valstybių organizacija (OAS).

³ 2007 m. gegužės 10 d. Europos Tarybos Ministrų Komiteto priimtas dokumentas CM(2007)74.

⁴ COM(2011) 307 *final*.

⁵ COM(2012) 604 *final*.

⁶ Visateisio dalyvio statusas reikštų, kad Europos Sąjungai nebūtų taikoma savitarpio vertinimo sistema, jai nebūtų suteikta teisė balsuoti ir ji negalėtų deleguoti atstovo į GRECO biurą; taip pat numatytas tam tikras Europos Sąjungos dalyvavimas taikant vertinimo sistemą.

Europos Parlamentas nuolat rėmė ES dalyvavimą GRECO veikloje – pateikė ne vieną pranešimą ir rezoliuciją, pvz., 2016 m. rezoliuciją dėl kovos su korupcija ir tolesnių veiksmų, susijusių su 2015 m. rezoliucija dėl organizuoto nusikalstamumo, korupcijos ir pinigų plovimo, taip pat rengė diskusijas per 2018 m. plenarinį posėdį.

2019 m. kovo 20 d. GRECO vykdomasis direktorius nusiuntė laišką Tarybai pirmininkaujanti valstybei narei siūlydamas apsvarstyti galimybę suteikti ES GRECO *stebėtojo* statusą. Turėdama *stebėtojo statusą* ES galėtų dalyvauti GRECO posėdžiuose ir susipažinti su visais svarstomais dokumentais. Kaip stebėtoja ES neturėtų teisės balsuoti, nebūtų vertinama, negalėtų turėti oficialaus statuso vertinimo metu ar dalyvauti vertinimo misijose. Iš stebėtojų nereikalaujama jokio finansinio įnašo. Pažymėtina, kad kiekvienam stebėtojui galioja tos pačios taisyklės.

Pagal SESV 220 straipsnį Sąjunga visais tinkamais būdais bendradarbiauja su Jungtinių Tautų organais ir jos specializuotomis agentūromis, Europos Taryba, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacija ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija. Už šio straipsnio įgyvendinimą atsakingas Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisija. Komisija oficialiai pranešė Europos Parlamentui ir Tarybai, jog sieks, kad Europos Sąjungai būtų suteiktas GRECO stebėtojo statusas. 2019 m. birželio 6 d. Taryba išreiškė remianti Sąjungos siekį tapti GRECO stebėtoja.

2019 m. birželio 6 d. Komisija pateikė Europos Tarybos generaliniam sekretoriui ES prašymą suteikti stebėtojo statusą⁷.

Šis ES siekis tapti GRECO stebėtoja nedraudžia ateityje pasirinkti kitus dalyvavimo jos veikloje būdus, įskaitant visateisę narystę.

Greičiausiai ES prašymas bus svarstomas 2019 m. birželio 17–21 d. vykšančiame GRECO plenariniame posėdyje. Sprendimas turi būti priimamas balsuojant vienbalsiai. Jeigu plenariniame posėdyje nepavyks pasiekti vieningos nuomonės, klausimas gali būti perduotas Ministrų Komitetui, kuris turi priimti sprendimą dviejų trečdalių visų atstovų balsų dauguma.

Visos ES valstybės narės yra GRECO narės ir dalyvaus priimant sprendimą dėl GRECO stebėtojo statuso suteikimo ES.

Pagal lojalaus bendradarbiavimo principą valstybės narės privalo paremti prašymą. Nepaisant to Komisija šia proga nusprendė pateikti pasiūlymą pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį. Tai suteiks dar daugiau tikrumo, kad ES valstybės narės vienbalsiai parems prašymą suteikti ES stebėtojo statusą GRECO plenariniame posėdyje ir prireikus paskiau vykšančiame Ministrų Komiteto posėdyje.

3. TEISINIS PAGRINDAS

Pagrindinis GRECO tikslas – didinti savo narių gebėjimus kovoti su korupcija. Todėl siūlomo sprendimo teisinis pagrindas turėtų būti SESV 83 straipsnis kartu su 218 straipsnio 9 dalimi.

⁷ Vadovaujantis Europos Tarybos nustatyta tvarka, GRECO stebėtojo statusas gali būti suteiktas organizacijai, pateikusiai Europos Tarybos generaliniam sekretoriui raštą su prašymu suteikti tokį statusą. Visų pirma žr. Europos Tarybos statutinę rezoliuciją Nr. (93) 28.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Kovos su korupcija valstybių grupės (GRECO) 83-jame plenariniame posėdyje, dėl Europos Sąjungos dalyvavimo GRECO veikloje stebėtojo teisėmis

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 83 straipsnį kartu su 218 straipsnio 9 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) Europos Tarybos statutinėje rezoliucijoje Nr. (93) 28 numatyta, jog valstybėmis narėmis nesančios šalys ir tarptautinės organizacijos gali tapti dalinių ar išplėstinių susitarimų, kaip antai susitarimo, kuriuo nustatoma GRECO, stebėtojais;
- (2) 2019 m. birželio 6 d. Komisija pateikė Europos Tarybos generaliniam sekretoriui Sąjungos prašymą leisti dalyvauti GRECO veikloje stebėtojos teisėmis;
- (3) Europos Sąjungos dalyvavimas GRECO veikloje stebėtojos teisėmis nedraudžia jai ateityje dalyvauti GRECO veikloje kaip visateisei narei;
- (4) visos Europos Sąjungos valstybės narės yra GRECO narės;
- (5) tikėtina, kad dėl stebėtojo statuso suteikimo Europos Sąjungai bus sprendžiama GRECO plenarinės sesijos, vyksiančios per 83-iąją GRECO plenarinį posėdį, metu (2019 m. birželio 17–21 d. Strasbūre);
- (6) jeigu tas sprendimas nebūtų priimtas per 83-iąją GRECO plenarinį posėdį 2019 m. birželio 17–21 d. arba per paskesnę GRECO plenarinį posėdį, Europos Sąjungos valstybės narės turėtų pritarti tam, kad klausimas būtų perduotas svarstyti Ministrų Komitete, kuriam posėdžiaujant jos turėtų pritarti, kad ES būtų suteiktas GRECO stebėtojo statusas;
- (7) todėl tikslinga nustatyti poziciją, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi dėl sprendimo suteikti stebėtojo statusą Europos Sąjungai priėmimo;
- (8) šis sprendimas nepažeidžia lojalaus bendradarbiavimo principo ir jau priimto visų valstybių narių įsipareigojimo remti ES prašymą suteikti stebėtojo statusą;
- (9) [pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 3 straipsnį šios valstybės narės pranešė apie savo pageidavimą dalyvauti priimant ir taikant šį sprendimą;]
- (10) [pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 1 ir 2 straipsnius ir nedarant poveikio to protokolo 4

straipsniui, šios valstybės narės nedalyvauja priimant ir taikant šį sprendimą ir jis nėra joms privalomas ar taikomas;]

- (11) [pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį sprendimą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas,]

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Pozicija, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Kovos su korupcija valstybių grupės (GRECO) 83-jame plenariniame posėdyje 2019 m. birželio 17–21 d. ir prireikus paskiau vyksiančiame plenariniame posėdyje:

valstybės narės turi pritarti, kad būtų priimtas sprendimas dėl GRECO stebėtojo statuso suteikimo Europos Sąjungai.

Jeigu sprendimas nebūtų priimtas per 83-įjį GRECO plenarinį posėdį 2019 m. birželio 17–21 d. arba per paskesnį GRECO plenarinį posėdį, Europos Sąjungos valstybės narės turi pritarti tam, kad klausimas būtų perduotas svarstyti Ministrų Komitete, kuriam posėdžiaujant jos turi pritarti, kad ES būtų suteiktas GRECO stebėtojo statusas.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas*